

Pràcticum IV

Codi: 102062
Crèdits: 12

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500798 Educació Primària	OB	4	1

Professor/a de contacte

Nom: Patricia Olmos Rueda

Correu electrònic: Patricia.Olmos@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: Sí

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Es recomana haver fet els Pràcticums I, II i III. També es recomana la lectura de tots els documents informatius i normatius lliurats mitjançant la web de la Facultat.

Per a poder cursar aquesta assignatura és imprescindible disposar del certificat negatiu del Registre Central de Delinqüents Sexuals. És responsabilitat de l'alumne demanar-lo per poder aportar-lo al centre abans d'iniciar el període de pràctiques.

Objectius

El Pràcticum IV té un caràcter generalista i es vincula a un àrea curricular determinada. Un dels seus objectius més importants és que el futur mestre aprengui a dissenyar una seqüència didàctica i la pugui portar a la pràctica. La intervenció didàctica ha de tenir de 6 a 8 sessions. La tipologia de la intervenció resta oberta en cada cas a la decisió que es prengui per part dels tutors/es de l'escola i de la Facultat.

Altres objectius del pràcticum IV són:

- Conèixer la realitat educativa i del context del centre de pràctiques.
- Analitzar la realitat del centre de pràctiques per poder dissenyar una intervenció didàctica de forma fonamentada.
- Programar, impartir i avaluar una intervenció didàctica vinculada a una o varies àrees de coneixements del currículum de l'educació primària. També hi ha la possibilitat de realitzar un projecte d'aprenentatge servei (APS).

Competències

- Adquirir un coneixement pràctic de l'aula i de la gestió de la mateixa.
- Analitzar críticament el treball personal i utilitzar els recursos per al desenvolupament professional.
- Analitzar i reconèixer les pròpies competències socioemocionals (en termes de fortaleces, potencialitats i debilitats), per desenvolupar aquelles que siguin necessàries en el desenvolupament professional.

- Assumir la dimensió educadora de la funció docent i fomentar l'educació democràtica per una ciutadania activa.
- Col·laborar en els diferents sectors de la comunitat educativa i de l'entorn social.
- Comprendre la funció, les possibilitats i els límits de l'educació en la societat actual i les competències fonamentals que afecten als col·legis d'educació primària i als seus professionals
- Controlar i fer el seguiment del procés educatiu i en particular el d'ensenyament-aprenentatge mitjançant el domini de les tècniques i estratègies necessàries.
- Conèixer formes de col·laboració amb els diferents sectors de la comunitat educativa i de l'entorn.
- Conèixer i aplicar a les aules les tecnologies de la informació i de la comunicació.
- Conèixer i aplicar els processos d'interacció i comunicació a l'aula i dominar les destreses i habilitats socials necessàries per tal de fomentar un clima d'aula que faciliti l'aprenentatge i la convivència.
- Conèixer l'organització de les escoles d'educació primària i la diversitat d'accions que comprèn el seu funcionament.
- Conèixer les àrees curricular de l'Educació Primària, la relació interdisciplinària entre elles, els criteris d'avaluació i el cos de coneixements didàctics entorn als procediments d'ensenyament i aprenentatge respectius.
- Conèixer models de millora de la qualitat amb l'aplicació als centres educatius.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació amb els estudiants i les seves famílies, atenent les necessitats pròpies dels estudiants. Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Discernir selectivament la informació audiovisual que contribueixi als aprenentatges, a la formació cívica i a la riquesa cultural.
- Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat i que tinguin en compte la igualtat de gènere, la equitat i el respecte cap als drets humans que conformen els valors de la formació ciutadana.
- Dissenyar, planificar i avaluar processos d'ensenyament i aprenentatge, tant de forma individual com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Estimular i valorar l'esforç, la constància i la disciplina personal en els estudiants.
- Fomentar la convivència a l'aula i fora d'ella, resoldre problemes de disciplina i contribuir a la resolució pacífica de conflictes.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Gestionar la informació relativa a l'àmbit professional per a la presa de decisions i l'elaboració d'informes.
- Incorporar les tecnologies de la informació i la comunicació per aprendre, per comunicar-se i col·laborar en els contextos educatius i formatius
- Mantenir una relació crítica i autònoma respecte els sabers, els valors i les institucions socials públiques i privades.
- Participar en l'activitat docent i aprendre a saber fer, actuant i reflexionant des de la pràctica.
- Participar en les propostes de millora en els diferents àmbits d'actuació que es poden establir en un centre.
- Participar i implicar-se en els actes, reunions i esdeveniments de la institució a la qual es pertany.
- Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individuals.
- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació de l'acció.
- Reflexionar entorn les pràctiques d'aula per tal d'innovar i millorar la tasca docent. Adquirir hàbits i destreses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu i promoure'l entre els estudiants.
- Regular els processos d'interacció i comunicació en grups d'estudiants 6-12 anys.
- Relacionar teoria i pràctica amb la realitat de l'aula i del centre.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinari).
- Valorar la responsabilitat individual i col·lectiva en la consecució d'un futur sostenible.

Resultats d'aprenentatge

1. Adaptar les programacions i activitats d'ensenyament i aprenentatge a la diversitat de l'alumnat.

2. Analitzar críticament el treball personal i utilitzar els recursos per al desenvolupament professional.
3. Analitzar críticament la realitat educativa observada a fi de proposar millores des d'una perspectiva innovadora
4. Analitzar i avaluar críticament les situacions d'ensenyament i d'aprenentatge des de la perspectiva de l'escola inclusiva
5. Aplicar les dades obtingudes en el diagnòstic socio-educatiu en el procés de planificació educativa.
6. Aprendre de manera permanent i reflexionar de manera crítica com a docents, fent recurs a processos de recerca-acció compartits per a la millora i la innovació de la pràctica docent.
7. Avaluar l'activitat docent a l'aula, integrant processos d'autoavaluació.
8. Avaluar l'evolució de les pròpies fortaleeses, potencialitats i debilitats al llarg de la seva estada al centre, entendre com poden influir en la docència i reflexionar per trobar els elements de la seva pràctica que han incidit en aquesta evolució.
9. Col·laborar amb els professionals de l'escola a fi d'extraure la informació rellevant dels projectes d'innovació analitzats.
10. Col·laborar amb els professionals del centre fent propostes d'innovació a partir de l'observació de la pràctica innovadora del centre i de l'aula.
11. Compartir amb els companys que fan les pràctiques al mateix centre el desenvolupament de les experiències d'aula i discutir la seva adequació al grup classe.
12. Compartir amb els professionals de l'escola la proposta d'innovació generada tot comunicant a l'equip de mestres la proposta.
13. Compartir el coneixement específic amb altres professionals per assegurar una solució o producte millor.
14. Comprendre el funcionament de les diferents estructures organitzatives del centre escolar.
15. Comprendre el procés d'inclusió educativa per analitzar la pràctica docent i el context institucional que l'engloba.
16. Comprendre la necessitat de vincular principis i idees amb actuacions concretes, mitjançant la pràctica reflexiva i la identificació d'estratègies de resolució de problemes.
17. Comprendre situacions i fenòmens d'aula i de centre i donar respostes argumentades del que succeeix.
18. Concebre la innovació com una tasca de desenvolupament professional i de formació permanent.
19. Concebre les pràctiques d'aula com element de millora de la pràctica professional.
20. Controlar i fer el seguiment del procés educatiu i en particular el d'ensenyament-aprenentatge mitjançant el domini de les tècniques i estratègies necessàries.
21. Conèixer i aplicar a les aules les tecnologies de la informació i de la comunicació.
22. Conèixer models de millora de la qualitat amb l'aplicació als centres educatius.
23. Coordinar-se amb els altres docents en el plantejament educatiu i en la concreció de les tasques d'ensenyament-aprenentatge.
24. Definir els elements que constitueixen un centre educatiu com a organització complexa.
25. Demostrar coneixement del marc teòric per analitzar la realitat d'aula i de centre.
26. Demostrar conscienciació respecte de la responsabilitat individual i social envers el món que ens envolta.
27. Demostrar interès per conèixer i comprendre les funcions i tasques que realitzen les institucions socials.
28. Descriure i explicar els fets i situacions relacionats amb els processos d'ensenyament i aprenentatge observats i viscuts. Interpretar, contrastar i argumentar segons els propis criteris.
29. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
30. Desenvolupar un treball col·laboratiu, en equip, com a pas previ per al treball en xarxa.
31. Diagnosticar la realitat socio-educativa dels centres a partir de la identificació dels factors socials que la condicionen.
32. Discernir selectivament la informació audiovisual que contribueixi als aprenentatges, a la formació cívica i a la riquesa cultural.
33. Discutir de forma documental i raonada els diferents punts de vista i saber trobar-ne les connexions i punts comuns.
34. Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat i que tinguin en compte la igualtat de gènere, la equitat i el respecte cap als drets humans que conformen els valors de la formació ciutadana.
35. Documentar-se a partir de la lectures d'articles, de fonts bibliogràfiques i de propostes i recursos didàctics per tal d'interpretar i donar resposta a les necessitats de suport específic dels alumnes.
36. Donar respostes integrades i complexes davant els fenòmens educatius.

37. Establir criteris d'avaluació per a les activitats planificades que sorgeixin del mateix procés d'ensenyament i aprenentatge.
38. Establir equips de treball per poder desenvolupar activitats de forma autònoma.
39. Expressar argumentacions crítiques i objectives respecte les funcions i tasques que realitzen les institucions socials.
40. Fer ús de conceptes teòrics i principis educatius per interpretar fets, situacions i processos d'aula i de centre.
41. Fer ús i valorar tots els llenguatges (oral, escrit, artístic, corporal, ...) a l'aula (entre el professor i els alumnes i entre els mateixos alumnes) com eina per a la negociació de significats i la construcció conjunta de coneixements
42. Identificar el marc d'autonomia i el rol del mestre en la societat actual.
43. Identificar experiències de col·laboració entre els sectors de la comunitat educativa i l'entorn social.
44. Identificar les barreres a l'aprenentatge i mobilitzar els recursos per atendre la diversitat.
45. Identificar les estratègies que afavoreixen la interacció i la comunicació a l'aula per crear un bon clima d'aprenentatge i de convivència
46. Identificar les maneres de gestionar el temps, l'espai i la organització social de l'aula.
47. Implicar-se en la dinàmica del centre i de l'aula a l'hora de fer propostes d'innovació relacionades amb el context del centre i de l'aula.
48. Justificar l'adequació de les activitats de llengua i matemàtiques dissenyades al grup classe en què s'impartiran.
49. Observar críticament la realitat de l'escola parant especial atenció als projectes d'innovació, reflectint aquest coneixement pràctic en les propostes de millora.
50. Participar en la preparació, desenvolupament i regulació de les tasques quotidianes d'aula i realitzar propostes per a la seva millora
51. Planificar activitats de llengua i matemàtiques, explicitant la seva intencionalitat didàctica.
52. Planificar i realitzar activitats que fomentin en els alumnes una ciutadania activa.
53. Prendre consciència de la importància de les interaccions entre iguals en el desenvolupament de l'empatia, les relacions socials i l'estatus dins del grup.
54. Raonar processos de causalitat entre factors educatius i factors socials.
55. Reconèixer el nivell de compromís personal i social envers determinades accions educatives.
56. Reflexionar sobre el rol de l'escola en una societat en procés de canvi.
57. Reflexionar sobre les potencialitats de la interdisciplinarietat en el marc de l'actual proposta curricular.
58. Regular els processos d'interacció i comunicació en grups d'estudiants 6-12 anys.
59. Saber analitzar i gestionar els conflictes socials a l'aula fent ús de dinàmiques de grup i ensenyant habilitats socials per tal de millorar el clima de l'aula.
60. Seleccionar la informació clau per a efectuar propostes de millora en els centres d'educació primària.
61. Usar les TIC en el desenvolupament i elaboració de treballs pràctics.
62. Utilitzar estratègies que afavoreixin la interacció i la comunicació a l'aula en situacions d'aprenentatge de la llengua, la literatura i les matemàtiques.

Continguts

BLOC A. CONEIXEMENT DEL CONTEXT ESCOLAR

1. Organització del centre. Els projectes educatius del centre.
2. Relacions amb l'entorn.

BLOC B. CONEIXEMENT DE L'AULA

1. Anàlisi dels processos d'aprenentatge en relació a les estratègies d'ensenyament.
2. Anàlisi de l'atenció a la diversitat de ritmes d'aprenentatge.
3. Anàlisi dels processos de comunicació i interacció a l'aula.
4. Anàlisi dels processos d'organització a l'aula.
5. Anàlisi de la convivència i estratègies de resolució de conflictes.

BLOC C. INTERVENCIÓ DIDÀCTICA A L'AULA

1. Programació i experimentació d'una seqüència didàctica referida a les àrees curriculars de l'educació primària. Disseny de les activitats d'aprenentatge. Projecte APS.
2. Avaluació de la intervenció didàctica realitzada.

Metodologia

Aquestes pràctiques les tutoritza professorat dels departaments de: Didàctica de la Llengua i la Literatura, i de les Ciències Socials, Didàctica de la Matemàtica i les Ciències Experimentals, Didàctica de l'Expressió Musical, Plàstica i Corporal, Psicologia Bàsica, Evolutiva i de l'Educació, i Pedagogia Aplicada.

Les activitats formatives s'estructuren de la següent manera:

Seminaris i tutories individuals o col·lectives

Presentació, intercanvi, discussió i avaluació de les observacions realitzades a l'aula des d'una perspectiva teòrica i pràctica.

Disseny i anàlisi d'una seqüència didàctica.

Estada al centre de pràctiques

Observació i anàlisi de les situacions quotidianes al centre de pràctiques i a l'aula.

Participació i col·laboració en les activitats del centre i de l'aula.

Programació, impartició i avaluació d'una seqüència didàctica o projecte.

Treball autònom

Recerca d'informació i documentació orientada a l'elaboració i la presentació dels documents i dels treballs derivats del pràcticum.

Elaboració d'una seqüència didàctica, i dels treballs acadèmics derivats del pràcticum.

Com a eix comú d'aquestes activitats formatives es destaca la necessitat de la reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge i de la valoració de la millora professional experimentada.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Seminaris i tutories individuals o col·lectives	22	0,88	3, 4, 5, 8, 24, 27, 28, 33, 39, 40, 41, 43, 45, 54
Tipus: Supervisades			
Estada al centre de pràctiques	203	8,12	1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 34, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61
Tipus: Autònomes			

Treball autònom	75	3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 14, 15, 17, 22, 24, 25, 31, 34, 35, 43, 45, 46, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 59, 60, 61

Avaluació

Són requisits per ser avaluat o avaluada del pràcticum IV el compliment del 100% d'assistència a l'horari del centre de pràctiques; i el compliment d'un mínim del 80% d'assistència als seminaris de tutories de la Facultat.

Cadascuna de les activitats d'avaluació (carpeta d'aprenentatge, estada al centre i tutories) han de ser superades per aprovar el Pràcticum IV.

Per aprovar aquesta assignatura, cal que l'estudiant mostri una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars que consten a la guia docent.

En totes les activitats (individuals i en grup) es tindrà en compte, doncs, la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació. L'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se amb fluïdesa i correcció i ha de mostrar un alt grau de comprensió dels textos acadèmics.

Recordem que, en el cas de la llengua catalana, a 1r i 2n curs es demana que l'estudiant tingui una competència lingüística equivalent al Nivell 1 per a Mestres d'Educació Infantil i Primària; i que a partir del 3r curs del Grau l'estudiant haurà d'haver mostrat una competència equivalent al Nivell 2 per a Mestres d'Educació Infantil i Primària (més informació sobre aquests nivells a <http://www.uab.cat/web/els-estudis/-competencia-linguistica-1345698914384.html>)

En qualsevol moment de l'estada a l'escola, l'escola pot elaborar un informe justificat on s'evidenciï que l'alumne no pot continuar fent les pràctiques. Si això passa, aquest alumne suspendrà automàticament el pràcticum (la nota numèrica que els hi quedarà serà un 3).

El plagi total o parcial, d'una de les activitats d'avaluació i/o la còpia en una prova d'avaluació és motiu directe per suspendre l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Carpeta d'aprenentatge	40%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 7, 10, 24, 26, 27, 29, 31, 32, 34, 37, 39, 40, 44, 48, 51, 55, 57
Estada al centre - Informe escola	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 31, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 61, 62
Tutories	30%	0	0	3, 5, 13, 24, 25, 28, 30, 33, 35, 36, 38, 42, 52, 53, 54, 57, 60, 61

Bibliografia

DECRET 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. DOGC núm. 6900 - 26.6.2015.
<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6900/1431926.pdf>

Cada tutor/a adjuntarà la bibliografia en el programa.